

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. XIII. An minuatur authoritas Doctorum, qui ante hoc decretum
docuerunt opiniones in eo damnatas?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

Innocentium XI neque erravisse, neque errare potuisse in damnatione harum sexaginta quinque propositionum; atque ad hoc decretum esse Regulam infallibilem morum.

242. Deinde cum constet ex cap. 7. esse definitionem Pontificiam, extra articulum Fidei; & ex cap. 11. definitionem, sive declarationem Pontificiam, præcipue in materia morum, nõ egere promulgatione in provincijs; sed sufficere notitiam moraliter certam, vt obstringat conscientias; inde constat, hoc decretum obligare omnes Fideles, qui cuiusmodi notitiam certam habuerint, vnde cumque proveniat ea notitia: quamvis in Hispania Sacrum Inquisitionis Tribunal pro vberiori, & certiori notitia insinuanda, illud promulgaverit.

243. Præterea cum constet ex cap. 11. & 12. in definitionibus, & declarationibus Romanæ Cathedræ circa doctrinam tenendam, & practicandam in materia morum, non posse habere locum supplicationem Regis, aut Regni, neque vllam non acceptationem populi; inde est, quod hoc decretum suspendi non possit propter aliquam tergiversationem ex prædictis capitibus ortam.

144. Item ex cap. 8. tam certum est, Innocentium XI. in hac propositionum damnatione non errare; vt erroneum sit dicere, ipsum erravisse, aut errare potuisse. Præterea eum, qui defenderit aliquam ex propositionibus damnatis, non dicere aliquid erroneum, sed solum dicere propositionem scandalosam; nisi simul dicat, Pontificem errare.

245. Denique cum constet ex cap. 10. doctrinam in materia morum, quam damnat Romanus Pontifex vt scandalosam, esse certo falsam, & improbabilem quo ad praxim; inde constat, has sexaginta quinque propositiones amisisse probabilitatem prac-

ticam, quam habebant, & remansisse improbables, & certo falsas.

CAPVT XIII.

An minuaturs autoritas doctorum, qui ante hoc decretum docuerunt opiniones in eo damnatas?

SUMMARIVM.

Scandala exorta ex facilitate attribuendi quibusdam Authoribus propositiones damnatas. n. 246.

Duplex genus propositionum damnatarum. n. 247.

Pro opinionibus damnatis nulla autoritas remanet in doctoribus earum. n. 248.

Nihil detrahatur autoritati eorum, qui ante decretum docebant opiniones receptas. n. 249.

Quomodo prudenter operabantur, qui ante decretum docebant eas opiniones receptas? n. 250.

Quomodo non imminuta sit autoritas antiquorum, qui docuerunt opinionem postea damnatam à Tridentino? n. 251.

Idem cernitur in Sanctis Patribus. n. 252.

Obiectio solvitur. n. 253.

Quomodo minuaturs autoritas eorum, qui ante decretum docuerunt plures opiniones ex iam damnatis, que male audiebant? n. 255. & seqq.

Quomodo qui vnam vel alteram opinionem improbabilem ante decretum docuit, non censeatur minoris autoritatis ad reliquas. n. 261.

246. **I**ncredibilia sunt scandala, & iurgia, quæ referuntur exorta esse in aliquibus Academijs, & Universitatibus aliorum Regnorum ex occasione damnationis harum sexa-

ginta quinque propositionum : dum aliqui conabantur attribuere propositiones damnatas his Authoribus, alij alijs, eo æmulationis genere, vt crederetur, etiam Authores, qui tales propositiones docuerunt, exauthorandos esse, aut de tenui autoritate infimulandos. Et quidem in Hispania nulla similia scandala exorta sunt. Verum quidem est, Emmanuelem Filguera, & Bernardum de Hozes, qui expositionem harum propositionum aggressi sunt, attribuere aliquibus Authoribus aliquas propositiones, quæ in talibus Authoribus non reperiuntur; vt in suis locis ostendemus; sed non eo æmulationis animo, sed quia decepti sic existimarunt. Nec possumus negare, aliquos Authores ex ijs, quos isti citant, docuisse eas opiniones sic damnatas. Quare operæ pretium est inquire, An autoritas eorum, qui eas opiniones docuerunt ante hoc decretum, lædatur, aut minuatur?

247. Pro cuius quæstionis Crisi, prænotandum est primo, inter damnatas propositiones esse alias, quæ ante decretum male audiebant inter Theologos, vel quia tenuiter probabiles, vel quia commune erat dubitare de earum probabilitate; alias vero esse, quæ ante decretum communiter reputabantur probabiles, & vt tales receptæ erant apud Theologos.

248. Prænotandum est secundo, nullam omnino remansisse autoritatem pro opinionibus damnatis, in illis doctoribus, qui eas ante decretum docuerunt. Patet. Nam quæ docet Romana Cathedra, in materia Fidei & morum, sunt omnino certa, contra certitudinem autem nulla prævalere potest autoritas privata doctorum, vt sæpe docui in 3. part. Crif. Theol. præcipue disp. 55. num. 2. & disp. 59. num. 33. & n. 657. & n. 1214. & in 1. part. Crif. disp. 4. cap. 1. num. 6. & disp. 11. cap. 4. num. 106. & passim alibi.

249. Dico primò. Nihil detrahitur autoritati doctorum, qui ante decretum propugnabant opiniones secundi generis, quæ videlicet erant receptæ tamquam practice probabiles. Probatur primo. Nihil detrahitur autoritati Doctoris, dum in materia morum docet ea, quæ quis prudenter potest operari iuxta opiniones communiter receptas tamquam practice probabiles: ergo dum ante decreta docebat Theologus in materia morum opiniones communiter receptas tamquam practice probabiles, nihil eius autoritati detrahitur, licet postea eiusmodi opiniones damnentur, aut aliter antiquentur.

250. Probatur secundo. Nam qui ad praxim consulit plures doctores, & inueniens eos concordēs, operatur iuxta dictamen eorum, prudenter operatur: ergo qui docebat opinionem, cuius probabilitatem plures doctores communiter affirmabant, etiam prudenter docebat; atque adeo non detrahitur eius autoritati, si ante decretum docebat eiusmodi opiniones.

251. Probatur tertio. Nam ante Concilium Tridentinum Caietanus, & Abbas Panormitanus docuerunt (referente Lugo Card. de Euchar. disp. 14. sect. 4. n. 55.) nullum esse præceptum præmittendi communioni Eucharisticae Confessionem Sacramentalem; Concilium autem Tridentinum definivit, esse præceptum illam præmittendi. Sed numquid propterea amissa est, aut imminuta Caietani, & Panormitani autoritas? Minime. Sed quare? scilicet quia licet post Tridentini decretum sess. 13. cap. 7. reprobata maneat ea opinio, quia tamen ante Tridentinum non censebatur improbabilis, ideo autoritas illam docentium non est imminuta.

252. Probatur quarto. Quia multi ex Sanctis Patribus docuerunt in materia Fidei aliquas opiniones, quæ pro-

precedente tempore, & maiori habita deliberatione, cognita sunt esse erronea, aut certo falsa. Sic S. Hieronymus, qui docebat, in Trinitate vnam essentiam, & tres personas; asserbat, vnam dumtaxat hypostasim concedendam esse; eo modo, quo diximus supra n. 28. quæ propositio iam non est toleranda. Et tamen S. Hieronymus, & alij Sancti Doctores neque hilum amiserunt suæ autoritatis, non alia ratione, nisi quia eo tempore, quo illarum propositionum falsitas non erat adeo explorata, illæ quidem censebantur non improbables.

153. Obijcies. Authores, qui ante decretum docuerunt eas opiniones, quæ damnatae postea sunt in eo decreto, nullam habent autoritatem pro illis opinionibus damnatis, vt dictum manet in prænotatione 2. ergo iam amiserunt illam autoritatem: falsa ergo est prima conclusio, dum asserit, nihil esse imminutum autoritatis eorum.

154. Respondeo concessio antecedenti, distinguendo consequens: amiserunt autoritatem [pro opinionibus damnatis,] concedo; [pro reliquis opinionibus,] nego. Et item nego secundam consequentiam. Nam præfata conclusio eo respicit, quod non fædatur, neque deturpetur autoritas doctorum, qui docuerunt eas opiniones, quando communiter censebantur practice probables. Quæ duo bene componuntur, & quod iam non habeant autoritatem pro illis opinionibus iam damnatis; & quod nullam inde maculam aut fæditatem incurrent propterea eorum autoritas, vt constat ex argumentis instructis pro prima conclusione.

155. Dico secundo circa opiniones primi generis, quæ videlicet male audiebant apud Theologos, vel censebantur parum probables, aut de quarum probabilitate dubitabatur; eorum

autoritatem minui, qui plures ex eis opiniones docuerant. Et idem est, qui tradidit aliquod principium generale, ex quo multæ opiniones improbabiles, aut tenuiter probabiles euidenter inferuntur. Et quidem in 1. part. Cris. Theolog. disp. 11. docui, ad hoc vt Author det absolute probabilitatem opinioni, cum esse debere omni exceptione maiorem. Quatuor autem exceptiones designavi (eas colligens ex communi Theologorum sententia) quæ minuunt autoritatem Doctoris in ordine ad conferendam probabilitatem opinioni. Ex quibus tertia exceptio contra autoritatem Doctoris est, *si tradiderit varia improbabilia*; & idem est, si tradiderit varias opiniones tenuiter probabiles, de cuius probabilitate valde dubitatur inter sapientes.

256. Et pro hac conclusione citavi cap. 8. art. 4. num. 171. P. Granada ^{Granada.} dum 1. 2. contro. 2. tract. 12. disp. 4. & colligitur ex multis alijs doctoribus, quorum verba retuli in ea disp. 11. maxime illi, qui dicunt, non conferre probabilitatem opinionibus Authorem, qui ostenditur esse ingenij præcipitis; quo pacto locutus est Villalobos ^{Villalobos} tom. 1. tract. 1. diffic. 4. num. 17. & P. Granada citatus eodem termino vsus est. Nam Author, qui fuerit ingenio præcipiti, non paucas promovebit opiniones, quæ male audiant inter Theologos.

257. Ratio autem huius conclusionis est prima, quam tradit P. Granada citatus, illis verbis ex num. 11. *Si scirem, illum esse singularem (id est singularitatis ambitiosum, pro ostentatione ingenij) aut præcipitem in opinando, aut amplecti sententias improbabiles, non possem tuta conscientia illius opinionem reputare probabilem sine maiore examine, aut consilio, maxime in re gravi: merito enim timere, possem, num illa opinio, quam lego, sit*
vna

vna ex improbabilibus.

258. Vnde sic efformatur ratio-
natio. Multum minuitur doctoris au-
thoritas, quando merito timetur, an
opinio ab ipso tradita sit vna ex im-
probabilibus, aut ex tenuiter probabi-
libus: sed de eo qui non paucas opi-
niones tradidit improbables, aut te-
nuiter probabiles, merito timebitur,
an hæc aut illa sit ex improbabilibus,
aut tenuiter probabilibus: ergo eius
authoritas inde minuitur.

259. Confirmatur. Nam Au-
thor, qui ante decretum tradidit non
paucas opiniones, quæ tunc male au-
diebant apud Theologos, & quæ mo-
do damnatæ sunt, timeri potest, quod
tradat etiam alias (quæ non dum
damnatæ sunt) eiusdem surfuris: ergo
ex hoc capite minuitur eius authori-
tas.

260. Secunda ratio est. Authori-
tas enim doctoris explicatur per hanc
propositionem vniuersalem: *Quid-
quid Titius docet, est absolute probabile:*
sed si non paucas opiniones tradit im-
probabiles, aut tenuiter probabiles,
quæ tales erant ante decretum, non
verificatur ea propositio vniuersalis:
ergo deficit aliquanto Authoritas
eius doctoris.

261. Dico tertio. Qui tradidit vnam,
vel alteram propositionem improbabi-
lem, aut tenuiter probabilem, quæ ta-
lis erat ante decretum, & per decre-
tum damnatur; non censetur minui
eius authoritas ad cæteras opiniones,
quas docet. Hanc conclusionem do-
cui in citata disp. 11. cap. 4. num. 122.
Quia quamvis authoritas doctoris ex-
plicetur per eam propositionem vni-
uersalem: *Quidquid Titius docet, est
absolute probabile;* quæ videtur falsifi-
cari in eo, qui vnam, vel alteram opi-
nionem improbabilem, aut tenuiter
probabilem docuit; tamen ea propo-
sitione vniuersalis non est metaphysice
accipienda, sed moraliter: quo pacto,

qui in vna, vel altera opinione defe-
cit à regula, non dicitur absolute de-
fecisse. Quis enim est Author tam per-
fecte, & adamussim doctus, vt nullum
omnino nauum patiatur?

C A P V T XIV.

*An opiniones, ex quibus inferun-
tur propositiones damnatæ,
aut quæ ex his damnatis infe-
runtur, maneant damnatæ,
aut antiquatæ?*

SVMMARIVM.

*Propositio in materia morum affir-
mans, aliquid esse licitum, & dam-
nata à Pontifice vt scandalosa, est
certo falsa. n. 263.*

*Discrimen inter propositionem damna-
tam, & antiquatam. n. 264.*

*Propositio, ex qua euidenter inferitur
opinio damnata, est antiquata. n.
265.*

*Quia ex vero non nisi verum. Ibidem.
Et quia bene valet ab opposito contra-
dictorio consequentis ad oppositum
contradictorium antecedentis. n.
266.*

*Eadem est impossibilis cum hoc de-
creto, & ideo antiquata. n. 267.*

*Propositio, ex qua mere probabiliter in-
fertur opinio damnata, non ideo an-
tiquatur. n. 269.*

*Propositio, quæ inferitur ex propositione
damnata, non propterea manet re-
probata. n. 270. Quia ex falso potest
inferri verum. Ibidem.*

*Propositio, quæ inferitur ex contradicto-
rio propositionis damnatæ, non potest
non esse vera. n. 271.*

Quamvis in decursu huius volu-
minis tractetur hæc quæstio in
aliquibus casibus singularibus; placuit
hic